

KLAGANDE

Konsumentverket

MOTPART

Ölands Kultur och Nöjespark AB, 556701-8949

Ombud: Advokat Torben Beck Johansson

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Karlstads dom den 20 maj 2021 i mål nr 3381-20,
se bilaga A

SAKEN

Sanktionsavgift

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten bestämmer att Ölands Kultur och Nöjespark AB ska betala
en sanktionsavgift om 250 000 kr.

YRKANDEN M.M.

Konsumentverket yrkar att kammarrätten ålägger Ölands Kultur och
Nöjespark AB att betala en sanktionsavgift om 2 000 000 kr och anför
följande.

Bolaget har uppsåtligt eller av oaksamhet brutit mot 7 § produkt-
säkerhetslagen (2004:451), PSL, genom att tillhandahålla lekredskap som
inte uppfyller kraven på säkerhet i den mening som krävs enligt den
bestämmelsen och säkerhetskraven i standarderna för lekredskap och
stötdämpande underlag EN 1176 och EN 1177 (lekredskapsstandarderna).
Vidare har bolaget tillhandahållit två hoppborgar som inte uppfyller kraven

på säkerhet enligt 7 § PSL och säkerhetskraven i standarden EN 14960 (hoppborgsstandarden). Bolaget har även haft bristfälliga rutiner för tillhandahållandet av hoppborgarna eftersom det inte har haft en konstant övervakning när barn har vistats i dem. Bolaget har haft bristfälliga säkerhetsrutiner och bristande rutiner i fråga om att hantera inträffade incidenter och olyckor. Vidare har bolaget undanhållit information under handläggningen av ärendet och förringat den anmälan som föranlett ärendet.

De lekredskap som avses har funnits på en lekplats inom nöjesparkens område. Lekplatsen har varit åtkomlig för besökare och har av besökare uppfattats ingå i parkens utbud. Lekplatsen har inte spärrats av på ett sätt som gjort det omöjligt för barn att få tillträde till den. De bilder som finns på lekplatsen visar att den som har tagit dem befunnit sig inne på lekplatsen och att de inte hade kunnat tas om lekplatsen hade haft erforderliga avspärrningar. Bolaget har inte visat att tillräckliga åtgärder vidtagits för att förhindra att besökare kunnat få tillträde till lekplatsen. Lekplatsen har därmed tillhandahållits i den mening som avses i PSL. Lekplatsen har medfört en allvarlig risk för barns hälsa och säkerhet.

De hoppborgar som bolaget tillhandahållit har inte konstant övervakats. Enligt vittnesmål från besökare har hoppborgen C1 kollapsat när barn befunnit sig i den, vilket har medfört en allvarlig risk för skada och kvävning. Att föräldrar som varit åskådare tvingats ingripa när en akut situation uppstått styrker att bolaget inte haft personal på plats för att övervaka hoppborgarna. Av hoppborgsstandarden framgår att en hoppborg i bruk måste stå under konstant bevakning. Att bolaget har haft rutiner för övervakning är inte tillräckligt, utan det är den dagliga driften av verksamheten som har betydelse vid en säkerhetsbedömning enligt PSL. Bolaget har genom sin bristfälliga övervakning av hoppborgarna inte tillhandahållit en säker tjänst och har därför brutit mot 7 § PSL.

Bolaget har inte visat att hoppborgarna besiktigats före användandet. Hoppborgarna har däremot efter den aktuella anmälan besiktigats av Martin Ottosson, Hoppborgsgruppen, som är certifierad för besiktning av hoppborgar. Hoppborgen C1 bedömdes av honom vara uttjänt med allvarliga fel som inte får förekomma enligt hoppborgsstandarden. Av besiktningsprotokollet framgår bl.a. att hoppborgen inte kunde komma upp i föreskrivet arbetstryck, med risk för att den kunde bli instabil och kollapsa vid användning. Ett för lågt tryck skulle även kunna medföra att fickor bildas i textilen/PVC-plasten där barn skulle kunna glida ner och fastna, med risk för kvävning eller att de skulle kunna få andra lekande barn över sig. Hoppborgen C2 saknade en förankringspunkt, vilket också är en allvarlig brist. Vidare saknades tydlig ID-märkning (unique identifying number) på båda hoppborgarna. Hoppborgarnas skick har därmed varit sådant att de varit en fara för barns hälsa och säkerhet. Varken Christer Danielsson från Salwéns eller Richard Berglund, som också påstås ha besiktigat hoppborgarna, har varit ackrediterade eller haft erforderlig kompetens för att besiktiga hoppborgar. Sammantaget uppfyller hoppborgarna inte de säkerhets- och besiktningskrav som följer av hoppborgsstandarden och bolaget har brutit mot 7 § PSL genom att tillhandahålla dem.

Ölands Kultur och Nöjespark AB anser i första hand att överklagandet ska avslås och i andra hand att sanktionsavgiften bestäms till ett lägre belopp än det som Konsumentverket har yrkat. Bolaget anför följande.

Bolaget har inte tillhandahållit några farliga varor eller tjänster. Under alla förhållanden har det inte agerat uppsåtligt eller oaktsamt. Det har inte undanhållit information eller förringat anmälan utan har efter bästa förmåga tillmötesgått Konsumentverkets uppmaningar. Bolaget har alltid haft fullgoda säkerhetsrutiner. Richard Berglund, som är säkerhetsansvarig, och ett antal förmän kontrollerar nöjesparken inför öppning varje dag och det finns säkerhetsrutiner och protokoll som följs. Ett flertal värdar finns dessutom utspridda inom verksamhetsområdet under den tid verksamheten är öppen.

Den aktuella lekplatsen har inte varit tillhandahållen för nöjesparkens gäster. Hela området där lekplatsen är belägen är avspärrat och var så även vid det aktuella tillfället. Det finns skyltar som visar att det är förbjudet för besökare att beträda området. Området används bl.a. för att hålla djur som i perioder behöver avskildhet och länsstyrelsen har godkänt området för det ändamålet. Att lekplatsen inte har varit en del av bolagets utbud har framgått tydligt för alla besökare. Om anmälaren varit inne på området har hon olovligen passerat avspärrningarna. Anmälarens muntliga uppgifter om att många barn skulle ha varit på platsen vid det aktuella tillfället saknar stöd i den skriftliga bevisningen.

Hoppborgarna var alltid övervakade och det fanns tydliga rutiner för säkerheten. För hoppborgarna, liksom för alla anläggningar i nöjesparken, fanns det en utbildad operatör närvarande som var ansvarig för säkerheten och för lufttömningen i slutet av dagen. Operatören hade möjlighet att tillkalla ytterligare personal vid behov. Vidare fanns det skyltar med säkerhetsföreskrifter i anslutning till hoppborgarna och säkerhetsrutiner fästa på hoppborgarna. Om det bedöms styrkt att hoppborgarna var oövervakade vid det aktuella tillfället ska rutinerna och säkerhetsarbetet beaktas vid oaktsamhetsbedömningen. I samband med att bolaget fick kännedom om anmälan utreddes om någon av de anställda hade uppfattat att det skett någon incident vid tömning av hoppborgarnas luft, men bolaget fick inte någon sådan information.

Hoppborgarna var fullt funktionsdugliga 2019. Richard Berglund hade besiktigt dem inför säsongsöppningen och bedömt att de kunde användas på ett säkert sätt. Hoppborgarnas skick kontrollerades också dagligen enligt ett särskilt protokoll. Det hade varken vid besiktningen inför säsongen eller vid de dagliga kontrollerna uppmärksamrats några problem med att hoppborgarna skulle ha läckt luft eller att det skulle ha varit problem att blåsa upp dem i fullgott arbetstryck. Efter anmälan valde bolaget trots detta att låta göra ytterligare besiktningar. Christer Danielsson från Salwéns

besiktigade hoppborgarna utan att notera några brister av betydelse. Bolaget lät även Martin Ottosson från Hoppborgsgruppen besiktiga hoppborgarna, men någon representant från bolaget var inte närvarande och bolaget vet därför inte hur den utfördes. Martin Ottosson kom vid besiktningen fram till att det fanns mindre allvarliga brister på hoppborgarna men ansåg inte att bristerna var sådana att hoppborgarna inte fick användas. Hoppborgarna hade ID-märkning sedan tidigare men fick ny märkning efter besiktningen. Att hoppborgarna överensstämmer med hoppborgsstandardens krav bekräftas även av det certifikat som upprättats av tillverkaren. Om hoppborgarnas skick bedöms ha inneburit en risk för människors hälsa och säkerhet har den risken i varje fall varit låg, vilket ska beaktas vid bedömningen av en eventuell sanktionsavgifts storlek.

Kammarrätten har hållit muntlig förhandling. Vittnesförhör har på Konsumentverkets begäran hållits med Erik Emilsson och Victoria Emilsson de Heras. På bolagets begäran har hållits förhör med Barbro Hägg samt vittnesförhör med Richard Berglund och Christer Danielsson. De hörda personerna har sammanfattningsvis berättat följande.

Erik Emilsson

Han och familjen besökte nöjesparken i juli 2019. När de gick från djurparken mot nöjesparksområdet kom de fram till en lekplats. Han såg inga avspärrningar, stängsel eller skyltar. Det var andra personer på lekplatsen. Han och familjen stannade bara en kort stund på lekplatsen eftersom den hade stora säkerhetsbrister. Delar av en träkonstruktion hade lossnat och det stack ut spikar. Vajrar och repstegar var trasiga, liksom flera maskor i klätternäten. Han och de två äldsta barnen gick vidare till badlandet, medan frun och deras treåriga son gick till hoppborgarna. Cirka kl. 17 gick även han till hoppborgarna och mötte då sin fru, som var uppjagad och berättade att hon precis hade lyft ut deras son ur en hoppborg som hade kollapsat. När han kom fram till hoppborgsområdet var den ena hoppborgen tömd på luft. Där fanns ytterligare en hoppborg, som det fortfarande var luft i. Det var

andra barn och vuxna vid hoppborgarna. Han såg dock ingen personal eller vakt i närheten av hoppborgarna. På väg tillbaka gick han förbi lekplatsen igen och fotograferade de trasiga lekredskapen.

Victoria Emilsson de Heras

Den aktuella lekplatsen var inte stängd. Det fanns inget stängsel och inga skyltar eller stopp-markeringar omkring lekplatsen. När hoppborgen pyste ut luft blev det en svår situation för de barn som befann sig i den och föräldrarna fick dra ut barnen. Det fanns inga vakter i närheten eller någon som bevakade hoppborgarna. Hon frågade två flickor i en kiosk om lufttömningen och fick information om att det var rutin att hoppborgarna tömdes på luft vid stängning med en timer. Flickorna i kiosken tillkallade därefter en vakt som befann sig någon annanstans på området. Vakten kom till platsen och de pratade om det inträffade.

Barbro Hägg

Hon är ansvarig för nöjesparken. Bolaget har inte försökt undanhålla information om sitt säkerhetsarbete, utan har försökt besvara Konsumentverkets många frågor i den utsträckning det varit möjligt. Bolaget har inte något system för att kompensera kunder för bristande säkerhetsarbete, men vill ha nöjda kunder och hjälper besökarna om något händer. Det inträffar dock få incidenter i nöjesparken och de få klagomål bolaget har fått genom åren kommer hon väl ihåg. Bolaget har inte fått några ytterligare klagomål på lekplatsen eller hoppborgarna än de nu aktuella. Lekplatsen ligger i ett område som inte är tillgängligt för besökarna. Området används som ett "bakhägn" för djur som behöver avskildhet. Det finns fyra vägar till området, som alla är avstängda. Skyltar med stopp-tecken, avstängningsramper och byggstaket markerar att hela området är avstängt. Bolaget har inte gjort reklam för lekplatsen och har inte med lekplatsen i sitt informationsblad. Området, liksom alla delar av nöjesparken, kontrolleras av bolagets säkerhetsansvarige och förmän varje dag, morgon och kväll. Därtill finns det värdar i parken hela dagen som kan hjälpa gäster.

Hoppborgarna användes endast 2019. Inför säsongsöppningen besiktigades de av bolagets säkerhetsansvarige, som inte hade några anmärkningar. Hoppborgarna besiktigades också dagligen enligt ett speciellt protokoll. Även Salwéns och Hoppborgsgruppen har besiktigt hoppborgarna. Hon anser att hoppborgarna var fullt funktionsdugliga. För hoppborgarna, liksom för varje attraktion i nöjesparken, fanns en utbildad operatör vars uppgift var att se till att allt var säkert. Hon kan inte namnge vem som skötte hoppborgarna den aktuella dagen, men har fullt förtroende för samtliga operatörer. Operatörerna har haft möjlighet att kontakta ytterligare personal vid behov. Det var hoppborgarnas operatör som stängde av fläktarna vid stängning. Någon timer har aldrig använts.

Richard Berglund

Han är säkerhetsansvarig hos bolaget och har lång erfarenhet av säkerhetsarbete. Den aktuella lekplatsen är avstängd för gästerna. Området används som hägn för djur som behöver avskildhet. Runt området finns det ett staket som är cirka en meter högt, för att djuren inte ska rymma. När det inte är djur på området görs avspärrningarna med färgade avspärrningsband och mindre staket. Det finns också varningsskyltar i A4-storlek som visar att det är förbjudet att gå in på området. Före öppning går han och förmännen runt i parken och kontrollerar att allt är säkert. Det gör de varje dag, oavsett om parken är öppen eller inte eftersom de måste kontrollera djuren. Det rör sig också vårdar i nöjesparken hela dagen som går runt och hjälper gästerna. Han har regelbunden kontakt med personalen och får veta minsta incident som sker. Han vet inte hur gamla hoppborgarna var när de köptes. Det fanns inga tidigare besiktningsprotokoll för dem. Han utförde besiktning av hoppborgarna inför säsongen 2019 och bedömde att de uppfyllde kraven enligt hoppborgsstandarden och att de kunde användas på ett säkert sätt. Han anser att han hade erforderlig kompetens för att besiktiga hoppborgar vid tillfället och har på senare tid även fått certifiering för att besiktiga hoppborgar. Sedan Konsumentverket hört av sig om hoppborgarna lät han Salwéns kontrollera dem. Salwéns noterade att en fläkt saknade en backventil men

bedömde att hoppborgarna kunde användas säkert. Även Hoppborgsgruppen besiktigade hoppborgarna, men han delar inte deras anmärkning att det var för lågt lufttryck i en av hoppborgarna. Hoppborgarna var alltid övervakade av en person som hade utbildning och som inte fick lämna platsen. Han vet dock inte vem som var i tjänst den aktuella dagen. Hoppborgarna stängdes inte av med hjälp av en timer.

Christer Danielsson

Han besiktigade två hoppborgar åt bolaget i augusti 2019. Han utgick från sin erfarenhet av att besiktiga tivolianläggningar, men hade inte besiktigat hoppborgar tidigare och har inte gjort det efter det aktuella tillfället heller. Han gjorde en anmärkning om en fläktkabel och noterade att det tog tid att blåsa in luft i den ena hoppborgen. När hoppborgen väl kommit upp i rätt tryck var det inga problem att använda den. Han bedömde att hoppborgarna var stabila och säkra att användas.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Frågan i målet är om bolaget har tillhandahållit vara eller tjänst som inte är säker enligt PSL och därför ska åläggas att betala en sanktionsavgift.

Det är ostridigt att den aktuella lekplatsen inte uppfyllt säkerhetskraven i lekredskapsstandarderna. Bolaget har gjort gällande att lekplatsen varit avstängd för besökare, att hela området runt lekplatsen varit avspärrat och att lekplatsen därför inte varit att anse som tillhandahållen enligt 7 § PSL. Till stöd för detta har bolaget förutom de uppgifter Richard Berglund lämnat åberopat en informationsskylt och en kontrollrapport från länsstyrelsens djurenhet. Bolagets uppgifter motsägs av det som Victoria Emilsson de Heras och Erik Emilsson har uppgett. Enligt dem var lekplatsen vid deras besök på nöjesparken enkelt åtkomlig och lättillgänglig och det fanns inga skyltar eller stängsel som markerade att området inte fick beträdas. Victoria Emilsson de Heras och Erik Emilsson har gett ett trovärdigt intryck och det

finns inte någon anledning att ifrågasätta det som de har berättat. Att lekplatsen var lättillgänglig för besökare får även stöd av fotografier som tagits av lekredskapen på nära håll. Bolaget har inte åberopat någon fotografisk dokumentation som ger stöd för att området var avspärrat. Den av bolaget åberopade skriftliga bevisningen har enligt kammarrätten ett lågt bevisvärde, liksom dess generella påståenden om egna säkerhetsrutiner. Utredningen visar sammantaget att det har varit möjligt för besökare att använda lekredskapen. Bolaget har således inte på ett adekvat sätt spärrat av eller markerat för besökare att lekplatsen inte varit brukbar. Det innebär att bolaget har tillhandahållit lekredskap som inte varit säkra, i strid med 7 § PSL.

När det gäller de två i målet aktuella hoppborgarna gör kammarrätten följande bedömning.

Victoria Emilsson de Heras har berättat att vid familjens besök på nöjesparken tömdes en av hoppborgarna på luft utan övervakning, vilket ledde till att hennes barn och andra barn inte själva kunde ta sig ut ur den. Enligt Victoria Emilsson de Heras fanns det ingen personal på området som kunde ingripa i den farliga situation som uppstod då hoppborgen började falla ihop med barnen i den. Victoria Emilsson de Heras berättelse har varit tydlig och samstämmig i förvaltningsrätten och kammarrätten. Det finns enligt kammarrätten inte heller i den här delen skäl att ifrågasätta hennes uppgifter. Bolaget har förutom de uppgifter Richard Berglund lämnat allmänt hänvisat till att det har haft konstant bevakning och fungerande rutiner, men bolaget har inte på något konkret sätt visat att det har sett till att det har funnits erforderlig bevakning av hoppborgarna. Bolaget har därmed brustit i övervakningen av hoppborgarna vid det aktuella tillfället, vilket föranlett en farlig situation eftersom barn har kunnat fastna och kvävas under hoppborgens tyngd. Den bristande övervakningen har inneburit en risk för människors hälsa och säkerhet och det som bolaget har tillhandahållit har inte varit säkert, i strid med 7 § PSL.

Vidare framgår det av utredningen att hoppborgarna var begagnade när bolaget köpte dem och att de haft flera brister som stridit mot hoppborgsstandardens krav. Av den besiktning som Martin Ottosson gjort framgår att det inte varit möjligt att blåsa upp hoppborgen C1 till nödvändigt tryck, vilket bedömts medföra en allvarlig risk för barn att fastna med huvudet i hoppborgens hörn. Övriga av bolaget åberopade besiktningar har utförts av personer som enligt kammarrättens bedömning inte haft erforderlig kompetens att besiktiga hoppborgar. Det finns inte heller något besiktningsprotokoll eller annat underlag, utöver Richard Berglunds påstående därom, som talar för att besiktning alls gjorts av hoppborgarna innan bolaget börjat använda dem. Det innebär att bolaget inte har säkerställt att de hoppborgar som tillhandahållits varit i ett godtagbart skick och säkra enligt 7 § PSL. Bolaget har inte heller visat att hoppborgsstandardens krav på årlig besiktning har efterlevts.

Sammantaget har bolaget brutit mot 7 § PSL genom att tillhandahålla lekredskap och hoppborgar som inte varit säkra. Överträdelserna har i varje fall skett av oaktsamhet genom ett bristande säkerhetsarbete. Överträdelserna är inte ringa. Det finns därför grund för att ålägga bolaget att betala en sanktionsavgift.

När sanktionsavgiften fastställs ska, enligt 41 § första stycket PSL, särskild hänsyn tas till hur allvarlig överträdelserna är och betydelsen av den bestämmelse som överträdelserna avser. I bedömningen beaktar kammarrätten bl.a. att de aktuella tillhandahållandena har riktat sig till barn.

Kammarrätten anser att sanktionsavgiften skäligen ska bestämmas till 250 000 kr. Det har inte kommit fram några synnerliga skäl för eftergift.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 1).

Raymond Grankvist

Roger Petersson
referent

Viktor Arnesson Winkvist

/Sanna Skarbro

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I KARLSTAD****DOM**
2021-05-20
Meddelad i KarlstadMål nr
3381-20**SÖKANDE**

Konsumentverket/KO

MOTPART

Ölands Kultur och Nöjespark AB, 556701-8949

Ombud: Torben Beck Johansson**SAKEN**

Sanktionsavgift

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan om sanktionsavgift.

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

Konsumentverket tog den 24 juli 2019 emot en anmälan avseende trasiga lekredskap på en lekplats belägen inom Ölands Kultur och Nöjespark AB:s (nöjesparken) område. I anmälan redogjordes även för hur två hoppborgar tillhandahållna av nöjesparken utan övervakning tömts på luft och där tömningen av luft reglerats genom en timer. Anmälaren skickade in bilder till stöd för sina uppgifter. Under handläggningen av tillsynsärendet konstaterade Konsumentverket ytterligare brister.

Konsumentverket ansöker nu om att förvaltningsrätten ska påföra nöjesparken en sanktionsavgift enligt produktsäkerhetslagen (2004:451), förkortad PSL. Konsumentverket yrkar att förvaltningsrätten ska ålägga nöjesparken att betala en sanktionsavgift om två miljoner kronor.

Nöjesparken anser i första hand att ansökan ska avslås och i andra hand att sanktionsavgiften ska bestämmas till ett lägre belopp än det Konsumentverket har yrkat.

Förvaltningsrätten har hållit muntlig förhandling i målet.

PARTERNAS TALAN

Parterna anför sammanfattningsvis följande.

Konsumentverket

Nöjesparken har uppsåtligen eller av oaktsamhet brutit mot 7 § PSL genom att tillhandahålla lekredskap som inte uppfyller kraven på säkerhet i den mening som krävs enligt lagrummet jämte säkerhetskraven i standarderna för

lekredskap och stötdämpande underlag, EN 1176 och EN 1177 (lekredskapsstandarderna).

Nöjesparken har vidare tillhandahållit två hoppborgar som inte uppfyller kraven på säkerhet i enlighet med 7 § PSL jämte säkerhetskraven i standarden EN 14960, Hoppborgar och liknande uppblåsbar lekutrustning – säkerhetskrav och provningsmetoder” (hoppborgsstandarden).

Förutom att tillhandahålla farlig lekutrustning i form av lekredskap och hoppborgar har nöjesparken även haft bristfälliga rutiner för själva tillhandahållandet av hoppborgarna eftersom bolaget inte har bedrivit konstant övervakning när barn har vistats i dem. Nöjesparken har dessutom tömt hoppborgarna på luft med hjälp av en timer utan att det har funnits personal på plats som övervakat händelseförloppet. I hoppborgsstandarden finns säkerhetskrav på att en hoppborg ska vara övervakad hela tiden som den är uppblåst. Likaså måste en hoppborg av säkerhetsskäl alltid utrymmas innan luften tas ur den.

Av anmälan framgår att anmälaren besökte nöjesparken den 21 juli 2019 och då upptäckte en rad trasiga områden på en lekplats. Av de bilder som anmälaren har skickat in framgår att lekredskapen haft en mängd brister i form av bl.a. trasiga rep/linor och vajrar. Härtill kommer att lekredskapens placering på hårt underlag bland stenar och rötter, i kombination med att det saknats erforderligt stötdämpande underlag, har medfört risk för att barn vid fall från lekredskapen ska ådra sig allvarliga skador i form av t.ex. skullskador. Löst hängande rep/linor från diverse trasiga lekredskap har vidare inneburit en potentiell risk för strypning.

Härutöver har nöjesparken, enligt anmälaren, tillhandahållit två hoppborgar utan övervakning där tömningen av luft dessutom har reglerats genom en timer. Flera barn, däribland anmälares treåring, befann sig i en av

hoppborgarna när luften plötsligen började pysa ut ur den, något som först inte uppfattades av barnens föräldrar förrän barnen började få svårt att röra sig och drabbades av panik. Föräldrar fick då springa in i hoppborgen och hämta ut sina barn.

Nöjesparken har för hoppborgarna inkommit med två besiktningsprotokoll daterade den 4 september 2019. Hoppborgen med beteckningen C1 har haft de allvarligaste bristerna. Av besiktningsprotokollet framgår att sömmarna varit dåliga och att det funnits hål som gjort att den läckt luft. Det senare innebär i sin tur att risken för kollaps av hoppborgen ökar i och med att den inte kan komma upp i rätt tryck. Nöjesparken har därtill bara använt en fläkt när hoppborgen egentligen har behövt två för att komma upp i rätt tryck. Röret har varit för kort. Av noteringar i protokollet framgår att det förelegat risk för att fastna med huvudet i nedre kant av alla fyra hörnen. Felet har betecknats som ett B-fel enligt den klassningsmetod som är framtagen för lekredskap av SERENO Certifiering AB (certifieringsorganet i Sverige för ledningssystem och personer).

Av besiktningsprotokollet avseende hoppborgen med beteckningen C2 framgår att hoppborgen har saknat tillräckligt antal förankringspunkter i framkanten. Förankringen är väsentlig för en hoppborg eftersom dålig förankring innebär en risk för att hoppborgen blåser iväg, men även en risk för snedbelastning. Om bolaget hade låtit hoppborgen genomgå årlig besiktning så hade nöjesparken känt till detta konstruktionsfel. Spårbarhet mellan kvittenserna från Salwéns och hoppborgarna saknas i och med att varken beteckningar eller beskrivningar framgår av kvittenserna. Bolaget har haft tillgång till hoppborgarnas manual som är en komprimerad version av hoppborgsstandarden, varför de kunnat tillhandahålla hoppborgarna på ett säkert sätt.

När det gäller den i ärendet aktuella lekplatsen har bolaget menat att denna varit avstängd för tillträde av allmänheten. Enligt uppgifter från anmälaren, som vinner stöd av ingivna bilder, har det dock inte funnits några avspärrningar eller annan information som gett uttryck för att lekplatsen varit avstängd eller på annat sätt avspärrad för besökare. Vid tidpunkten för när anmälaren och hennes familj vistades på lekplatsen var det dessutom andra besökare där. Lekredskapen på lekplatsen får därmed anses ha ingått i nöjesparkens utbud till allmänheten, i vart fall vid tillfället för den aktuella anmälan.

De foton som har getts in i ärendet avseende lekplatsen visar att lekredskapen har varit behäftade med en mängd brister som måste ha varit uppenbara för nöjesparken. Enligt anmälaren togs bilderna även i samband med att anmälaren och hennes familj vid stängning skulle lämna parken. Löst hängande rep/linor från trasig lekutrustning har inneburit en potentiell risk för strypning då de varit så långa att barn har kunnat snurra in sig i dessa. Underhållsbristerna har även bestått i att det har funnits åtminstone en farlig öppning där barn har riskerat att fastna med exempelvis händer och fötter eller med sina kläder, något som har inneburit en risk för betydande skador i samband med ett fall från lekredskapet. Det har även saknats stötdämpande material i anslutning till lekredskapen, vilket inneburit en påtaglig fara för barn att skada sig vid fall ned på det hårda underlaget. Härtill kommer att underlaget har haft inslag av en mängd stenar och rötter, vilket ytterligare ökat risken för allvarliga skador.

Vad gäller hoppborgarna har bolaget tillhandahållit dessa med de säkerhetsbrister som framgår av besiktningsprotokollen, tillsammans med bristfällig övervakning, till en större krets barn. Den som övervakar en hoppborg ska bl.a. kontrollera att antalet användare inte överskrider det maxantal som ska framgå av produktens märkning. Bolagets bristande övervakning har inneburit att barn i betydligt större omfattning, jämfört med

om en korrekt övervakning hade utförts, utsatts för konkreta risker att skadas då de lekt i hoppborgarna. Det ska här noteras att det av den handbok/manual som bolaget har använt sig av i verksamheten avseende hoppborgarna framgår att en hoppborg måste stå under konstant övervakning när den är uppställd. Synnerligen allvarligt är att bolaget har låtit reglera luftutsläppet avseende hoppborgarna med hjälp av en timer utan att det har funnits personal på plats som kontrollerat förloppet tillika säkerställt att barn inte befunnit sig i hoppborgarna när dessa tömts på luft. Att barn finns kvar i en hoppborg när den kollapsar medför allvarlig risk för skada eftersom tung textil/PVC-plast utgör en kvävningsrisk då barn hamnar under den. Konsekvenserna av denna uppenbara risk kunde ha blivit mycket allvarliga om det inte hade funnits föräldrar på plats som hjälpt barnen ut när hoppborgen plötsligt började tömmas på luft.

Nöjesparken har i vart fall av oaktsamhet brutit mot lagbestämmelser av grundläggande betydelse. Överträdelsen är att betrakta som allvarlig eftersom den drabbat barn, som är en särskilt skyddsvärd konsumentgrupp.

Sanktionsavgiften bör av denna anledning vara kännbar. Konsumentverket anser att 2 000 000 kronor utgör ett skäligt belopp. Bolagets totala omsättning uppgick under föregående räkenskapsår till ett belopp om 23 413 061 kronor och det yrkade beloppet ryms således inom beloppsspärren.

Nöjesparken

Den ifrågavarande lekplatsen har inte utgjort en del av bolagets utbud och är således inte att betrakta som ett aktiverat område eller en lekplats. Detta har tydliggjorts med informationsskyltning och tydliga avgränsningar. Information om att lekplatsen inte ingått i utbudet har även lämnats till varje gäst i

entrékassorna. Dessutom har en säkerhetsansvarig dagligen utövat tillsyn över området. Lekplatsen har inte varit tillgänglig för besökare eller andra.

Bilderna har enligt anmälaren tagits av anmälarens make vid ett annat tillfälle än det som föranlett anmälan. Anmälaren har inte lämnat någon förklaring till varför någon bild inte har tagits vid tillfället och har uppgett att flera barnfamiljer ska ha befunnit sig på lekplatsen. Av bilderna framgår inte att någon person vistades på platsen. Det finns ingen dokumentation som talar emot bolagets uppgift om att lekplatsen inte varit ett aktiverat område. Anmälarens bilder motsäger inte nöjesparkens påstående om att lekplatsen varit avgränsad och tydligt skyltad och ger därför inte stöd för att det skulle ha saknats tydlig avgränsning och informationsskyltning.

Angående hoppborgarna har de varit belägna tätt intill varandra och tillflöde av luft och uttag av luft har ombesörjts av bevakande personal och har inte reglerats genom en timer. Till vederläggande av påståendet om att tömningen av luft skulle ha reglerats genom en timer, kan konstateras att de av anmälaren tagna bilderna framgår att endast *en* av hoppborgarna vid fototillfället har tömts på luft.

Området har således stått under ständig bevakning och bemanningspersonal har löpande gett anvisningar till hoppande gäster. Detta får även stöd av det anmälaren själv uppgett om att hon varit i kontakt med en vakt på området. Det har funnits ordnings- och varningsskyltar i nära anslutning till hoppborgarna. Anmälaren har således missuppfattat händelseförloppet vid det aktuella tillfället. Det går inte att sluta sig till uppfattningen att hoppborgarna varit oövervakade endast med stöd av de bilder Konsumentverket lämnat in.

Vad avser besiktningsprotokollen för de två hoppborgarna utvisar dessa att besiktning har skett i enlighet med gällande regler och att borgarna har blivit

godkända. Bolaget har agerat i enlighet med hoppborgarnas manualer/instruktioner och gällande standarder. Efter att de fick del av besiktningsprotokollet försökte de få ett förtydligande kring vad risken för att fastna med huvudet i hörnen avseende hoppborgen C1 innebar utan att ha fått detta konkretiserat. De kan därför inte bemöta detta påstående. Av manualen framgår att hoppborgarna överensstämmer med standarden. Avseende antalet förankringspunkter har besiktningsmannen Martin Ottosson, enligt en e-postkonversation i målet som Konsumentverket haft med honom, uppgett att han inte kunnat se att antalet förankringspunkter avseende hoppborgen C2 påverkat säkerheten så länge den använts i tillåtna vindhastigheter enligt standarden. Den årliga besiktningen har visst genomförts och hoppborgarna fick inte några anmärkningar, vilket framgår av att det av kvittenserna från Salwéns framgår att nästa besiktning ska genomföras i december 2019. Några besiktningsprotokoll hörande till kvittenserna fick de aldrig.

Även för det fall omständigheterna skulle vara så som de påstås av Konsumentverket, skulle en överträdelse inte kunna anses vara så allvarlig att det skulle föranleda ett så pass väl tilltaget sanktionsbelopp som Konsumentverket har yrkat på.

Nöjesparken har bl.a. inkommit med en utskrift på hur en avspärningsskylt sett ut, samt en rutin för att säkerställa säkerheten till den avseende hoppborgarna övervakande personalen.

Vid den muntliga förhandlingen har, på Konsumentverkets begäran, vittnesförhör hållits med Victoria Emilsson de Heras.

Victoria Emilsson de Heras har i huvudsak uppgett följande.

Hon besökte nöjesparken den 15 juli 2019 med hennes tre barn, varav en treåring. När de kom till lekparken noterade de skador på den i form av brister och instabilitet i den mån att de ansåg att den inte gick att leka i den. De tog bilder på den. Hon har aldrig sett en lekpark i så dåligt skick. En pelare hade lossat från ställningen den skulle hålla upp, det fanns svaga rep och en gungvajer var så sliten att den såg ut som en skör tråd. Det var ganska många barn där och lekte och massor med folk på lekplatsen. Lekparken var inte avskärmad på något sätt, utan det var bara att gå in. En sådan skylt som nöjesparken åberopar fanns inte. Intrycket var att det var en lekplats som ingick i utbudet.

Hon och familjen gick i stället vidare till hoppborgarna på baksidan. Klockan var då efter fyra. Hennes barn hoppade i en gul hoppborg, särskilt treåringen. Hon vet inte hur många andra barn det var där men det var fler barn, bl.a. ett barn som såg ut att vara omkring två år. Omkring kl. 17 såg hon och andra föräldrar att barnen började få svårt att röra sig i hoppborgen och att hoppborgen började se sned ut. När den sedan började vika sig kunde barnen inte ta sig ut själva så hon och de andra föräldrarna sprang in för att hjälpa sina barn ut. Det var svårt även för dem som vuxna att få ut barnen eftersom det var svårt att gå därinne. Hon tog en bild på den hopvikta hoppborgen några minuter efter kl. 17. Strax därefter sprang hon iväg till kiosken intill och frågade vad som hade hänt, om det var så att hoppborgen hade gått sönder. Personalen i kiosken svarade då att det brukade gå till på det sättet, att hoppborgen var ansluten till en timer som såg till att hoppborgen tömdes på luft varje dag kl. 17. Hon blev chockad och tänkte att det omöjligt kunde stämma då det inte fanns någon personal som övervakade händelseförloppet eller såg till så att det inte fanns några barn i den vid tömning. Någon skylt som informerade om tömningen fanns inte heller. Kioskpersonalen sa att hon kunde prata med en vakt, varpå de ringde efter en. Vakten som kom sa att det var så rutinerna såg ut. Efter incidenten med hoppborgen gick hennes make tillbaka till lekplatsen och dokumenterade

bristerna genom bilder. Vad gäller hoppborgarna noterade hon aldrig antalet fläktar, förankringar, eller om det fanns skyddsmattor utanför.

Vid den muntliga förhandlingen har, på nöjesparkens begäran, vittnesförhör hållits med Barbro Hägg och Richard Berglund.

Barbro Hägg har i huvudsak uppgett följande.

De har inte tillhandahållit någon lekplats, vilket har framgått genom att området varit avskärmat genom ett större antal skyltar. De har inte heller marknadsfört området i marknadsföringsmaterialet, i de tryckta skrifter som går ut eller i kartor över området som besökare bl.a. får i entrén. Det aktuella området har använts som ett bakhägn sedan nöjesparken började byggas om för ett antal år sedan.

De har rutiner för att kontrollera skyltningen och säkerheten på området. På morgonen går först säkerhetskontrollen runt och kontrollerar detta, därefter förmännen. Under dagen finns det sedan ett antal värdar som upplyser besökarna om hur de bör bete sig. Därtill har de operatörer på varje enhet, attraktion, som fått genomgå särskild utbildning. När de köpte in hoppborgarna medföljde instruktioner som de tog del av. De tog även del av hoppborgsstandarden. Den säkerhetsutbildade personalen tar del av instruktionsboken. De tillhandahåller kontinuerligt utbildning för personalen. Operatören kontrollerar säkerheten på morgonen och finns sedan på plats så länge hoppborgen är i drift. Vid en akut händelse har operatören alltid möjlighet att tillkalla förstärkning med hjälp av en walkie-talkie. Inför det att hoppborgarna ska tömmas på luft så utropas detta i högtalarna i parken med jämna mellanrum med start en halvtimme innan. Därefter kontrollerar operatören, genom att gå fram till användarna i hoppborgen, att de har uppfattat att hoppborgen ska tömmas på luft. Tömningen sker manuellt och operatören

tömmer inte ut luften innan han försäkrat sig om att användarna har uppfattat att tömning ska ske. Av en bild framgår att den andra hoppborgen inte var tömd på luft och att det satt ett barn på kanten, vilket visar att operatören hade bedömt att den hoppborgen, på grund av att den inte var utrymd, inte kunde tömmas på luft.

Varje dag innan öppning kontrolleras de meteorologiska förhållandena. Är det exempelvis för blåsigt så informeras besökarna redan i entrén om att vissa vindkänsliga attraktioner inte är öppna. Barn har inte kunnat fastna i hoppborgarna eftersom de varit rätt monterade. Att det enligt besiktningsmannen fanns en risk för att barn kunde fastna beror på att besiktningen inte utfördes på plats, utan i Göteborg. Det fanns inte någon risk för att barn skulle fastna i de hoppborgar som de tillhandahöll. Den aktuella säsongen hade de hundratusentals besökare, men några ytterligare klagomål liknande anmälarens känner hon inte till.

Richard Berglund har i huvudsak uppgett följande.

Han är drifts- och säkerhetsansvarig på nöjesparken och har erfarenhet av säkerhetsarbete från att ha jobbat på många nöjesparker i flera olika länder. Nöjesparken har inte några direkta lekplatser. Det område som anmälan avser är ett bakhägn som har varit avstängt i många år. Avsikten har aldrig varit att besökare ska vistas där, utan området har varit avspärrat. Det är svårt att ta sig dit i och med att det ligger i en hörna längst bak närmast verkstaden. Området är avspärrat genom skyltar, band och i viss mån genom staket. Efter att anmälan kommit honom tillkänna gick han tillsammans med några förmän dit för att kontrollera det, men kunde inte upptäcka att något fel begåtts. Han är utbildad i systematisk arbetsmiljö, och har därutöver gått olika kurser i hur man lägger upp rutiner anpassade till olika attraktioner. Med utgångspunkt från den manual som följer med attraktionen kontrollerar de attraktionerna månads- eller veckovis och, om något är fel, dokumenterar och

reparerar det. Under förmännen finns det bl.a. mekaniker och elektriker. Klockan sju på morgonen påbörjar han och fyra förmän den dagliga kontrollen av attraktionerna och avspärningar. Kontrollen pågår till dess att parken öppnar. Avspärningarna runt den aktuella platsen kontrollerades också. Det finns även parkvärdar som går runt och kontrollerar så att allt ser bra ut.

Gällande den dagliga kontrollen av hoppborgarna kontrollerar de att de är intakta, att de sitter förankrade och att det inte ligger konstiga föremål i anslutning till dem, i enlighet med manualen. Den personal som ska ansvara för hoppborgen när den är i bruk ska vara över 18 år och ha fått genomgå en grundkurs där man får lära sig hur man exempelvis evakuerar en hoppborg. Hen kommer strax innan öppning och får då en låda med en säkerhetsrutin som även de ska följa, vilket i princip är samma procedur som han och hans förmän gör. Den som tar emot lådan ska skriva under en lapp där hen intygar att hen känner till sina skyldigheter. I lådan ligger även en walkie-talkie, så att hen kan tillkalla honom eller en förman vid behov så att en annan person kan komma för att övervaka attraktionen, om hen behöver gå iväg av någon anledning. Det är alltså alltid en person som övervakar hoppborgarna. Personalen i kioskerna har vare sig kunskaper eller till uppgift att övervaka borgarna.

Vindförhållandena kontrolleras regelbundet i enlighet med instruktionerna för attraktionen. Tillåter inte väderförhållandena att attraktionen är i bruk så öppnas den inte. Vid stängning av hoppborgen går först ett meddelande ut genom högtalarna i nöjesparken om att så ska ske. När den ansvarige känner sig trygg med att hoppborgen är tom på folk så tömmer han den på luft under övervakning. Lufttillförseln har aldrig styrts genom timer. Några problem med hoppborgarnas förankringar har aldrig uppkommit, inte heller problem med att barn har fastnat. Efter att de fått del av anmälan skickades hoppborgarna till ett företag i Göteborg för besiktning. Hoppborgarna genomgick en årlig besiktning av Salwéns innan säsongstart. Under år 2019

hade de inte särskilt många besökare. Han känner inte till att några ytterligare klagomål inkommit.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Tillämpliga bestämmelser m.m.

Varor och tjänster som tillhandahålls av näringsidkare ska enligt 7 § PSL vara säkra.

Enligt 8 § första stycket PSL är en vara eller tjänst säker, om den vid normal eller rimligen förutsebar användning och livslängd inte för med sig någon risk för människors hälsa och säkerhet eller bara en låg risk.

Denna risk måste dock vara godtagbar med beaktande av hur varan eller tjänsten används och ska vara förenlig med en hög skyddsnivå när det gäller människors hälsa och säkerhet.

En vara eller tjänst är enligt andra stycket samma bestämmelse farlig, om den inte motsvarar kraven för en säker vara eller tjänst i första stycket.

Enligt 9 § 4 och 10 § 4 ska vid bedömningen av om risk hos en vara respektive en tjänst ska anses som godtagbar och förenlig med en hög skyddsnivå, hänsyn tas till bl.a. de risker som varan eller tjänsten medför för barn.

Risker hos en vara som ställs till konsumenters förfogande inom ramen för tillhandahållandet av en tjänst omfattas enligt lagens förarbeten av regleringen av varor, om risken uppkommer i samband med en rimligen förutsebar användning av varan. Skulle risker däremot uppkomma på grund av det särskilda sätt på vilket tjänsteleverantören använder varan i samband med

utförandet av tjänsten, omfattas de uppkomna riskerna av regleringen av tjänster (se prop. 2003/04:121 s. 81–82).

En vara som uppfyller en svensk standard som överför en Europastandard ska enligt 11 § PSL anses säker i fråga om sådana risker som omfattas av den svenska standarden, om Europeiska kommissionen har offentliggjort en hänvisning till Europastandarden i Europeiska unionens officiella tidning.

När man i andra fall än som avses i 11 § PSL ska bedöma om vara eller tjänst är säker ska enligt 12 § 1 särskilt beaktas andra svenska standarder än sådana som avses i 11 §.

Standarderna för lekredskap och stötdämpande underlag (EN 1176 och EN 1177) (lekredskapsstandarderna) och standarden Hoppborgar och liknande uppblåsbar lekutrustning – säkerhetskrav och provningsmetoder (EN 14960) (hoppborgsstandarderna) har inte offentliggjorts på det sätt som anges i 11 § PSL. De utgör emellertid sådana andra standarder som enligt 12 § 1 PSL särskilt ska beaktas vid bedömningen av om en vara eller tjänst är säker.

Enligt punkt 4.2.1 i hoppborgsstandarderna ska en hoppborg vara försedd med tillräckligt antal förankringspunkter, dock aldrig mindre än sex, utifrån hoppborgens storlek. Förankringspunkterna ska kunna stå emot en kraft på 1 600 Newton när hoppborgen används utomhus.

Enligt punkt 4.4. i hoppborgsstandarderna ska en hoppborg inte användas oövervakad. Den som övervakar hoppborgen ska vara lätt att identifiera och ska bl.a. kontrollera att antalet användare inte överskrider tillåtet maxantal. Av märkningen på hoppborgen ska tillåtet maxantal i hoppborgen framgå, samt åldrarna på användarna. En oövervakad hoppborg ska tömmas på luft.

Av punkt 4.2.5.2. i hoppborgsstandarden framgår att hoppborgens konstruktion inte får medföra risker i form av att huvud eller hals kan fastna i öppningar. Enligt punkten 4.2.6 får det inte heller förekomma några hål och/eller vassa hörn eller kanter i någon del av hoppborgen.

En näringsidkare ska enligt 37 § första stycket PSL åläggas att betala en sanktionsavgift, om näringsidkaren eller någon som handlar på näringsidkarens vägnar uppsåtligen eller av oaktsamhet har brutit mot 7 § PSL.

Förvaltningsrättens bedömning

Har nöjesparken tillhandahållit en farlig lekplats?

Konsumentverket anför att nöjesparken har tillhandahållit en lekplats som inte uppfyller kraven på säkerhet i den mening som krävs enligt 7 § PSL samt ett antal säkerhetskrav i lekredskapsstandarderna. Konsumentverket grundar sin kritik på en anmälan som gjorts av vittnet Victoria Emilsson de Heras. Victoria Emilsson de Heras uppger att det aktuella området med lekredskapen lätt kunde beträdas och brukas, att det vid tidpunkten var andra barn och familjer där och lekte, samt att avspärrning eller skyltning saknades som informerade om att området inte ingått i nöjesparkens utbud, vilket enligt Konsumentverket även vinner stöd av foton som Victoria Emilsson de Heras skickat in. Nöjesparken å sin sida uppger att de inte har tillhandahållit någon lekplats utan att det aktuella området utgjort ett genom skyltning, informationslämning och till viss del genom staket, avspärrat område i form av ett bakhägn och att det inte utgjort en del av nöjesparkens utbud.

Förvaltningsrätten konstaterar att Victoria Emilsson de Heras uppgifter som de framkommer av anmälan och under den muntliga förhandlingen förvisso är detaljerade och sammanhängande. Av både Barbro Häggs och Richard Berglunds vittnesmål framgår emellertid att området varit avspärrat. Av de

foton som Victoria Emilsson de Heras har inkommit med framgår ingenting som tyder på att området inte varit avspärrat eller att någon annan information lämnats till besökarna som gett intryck av att området inte ingått i nöjesparkens utbud. Inte heller uppgiften om att andra barn och familjer ska ha lekt och befunnit sig på lekplatsen vinner stöd av de foton som ingivits. Några ytterligare anmälningar gällande undermålig säkerhet avseende lekredskapen på området har såvitt är känt inte framkommit. Förvaltningsrätten anser därmed att Konsumentverket, mot nöjesparkens bestridande, inte har visat att nöjesparken har tillhandahållit det aktuella området med lekredskap. Skäl att bedöma om nöjesparken i denna del brutit mot lagbestämmelser av grundläggande betydelse saknas därmed.

Har nöjesparken tillhandahållit en farlig vara eller tjänst i form av hoppborgar?

Konsumentverket anför vidare att nöjesparken har tillhandahållit oövervakade hoppborgar och att hoppborgarnas lufttillförsel har reglerats med hjälp av en timer, vilket även det ska ha inneburit en risk för allvarliga konsekvenser för särskilt barn. Även detta grundar Konsumentverket på Victoria Emilsson de Heras anmälan och vittnesuppgifter. Avseende hoppborgen benämnd C1 framgår av besiktningsprotokollet att det förelegat en risk för att fastna med huvudet i nedre kant av alla fyra hörnen samt bl.a. att hoppborgen behövt två fläktar för att komma upp i rätt tryck och att fläktröret varit för kort. Felen har enligt den klassningsmetod som är framtagen av det aktuella certifieringsorganet i Sverige för ledningssystem och personer betecknats som ett B-fel, innebärande mindre risk för mindre skada alternativt stor risk för liten skada som normalt bör åtgärdas snarast. Vidare framgår av besiktningsprotokollet att vissa sömmar varit dåliga samt att det funnits vassa kanter på frontväggens överkant. Dessa fel har betecknats som C-fel innebärande liten risk för mindre skada alternativt mindre risk för liten skada som normalt bör åtgärdas vid periodiskt underhåll eller hållas under uppsikt tills

åtgärder vidtagits. Avseende hoppborgen benämnd C2 framgår av dess besiktningsprotokoll att framsidan saknat tillräckligt antal förankringspunkter, på den sidan har det funnits 1 ankarpunkt i stället för 1,8 ankarpunkter. Konsumentverket menar att det saknas spårbarhet mellan hoppborgarna och kvittenserna från Salwéns om att hoppborgarna ska ha genomgått erforderlig årlig besiktning.

Nöjesparken å sin sida motsätter sig uppgifterna om att hoppborgarna tillhandahållits och tömts på luft oövervakade utan menar att rigorösa dagliga rutiner avseende kontroll av hoppborgarnas säkerhet fanns och följdes vid den aktuella tidpunkten. Detta har intygats av Barbro Häggs och Richard Lundbergs vittnesmål samt genom åberopad skriftlig bevisning av den rutin för att säkerställa säkerheten som övervakande personal dagligen ska ha tagit del av och även har fått intyga att de skulle följa. Enligt manualen hörande till hoppborgarna uppfyllde hoppborgarna säkerhetskraven i hoppborgsstandarden. Vid den årliga besiktningen fick inte hoppborgarna några anmärkningar vilket kvittenserna från Salwéns visar, som avser just de aktuella hoppborgarna.

Förvaltningsrätten anser att Konsumentverket, mot Nöjesparkens bestående, genom enbart Victoria Emilsson de Heras muntliga uppgifter, som inte vinner stöd av ingivna foton eller annan bevisning, inte har visat att hoppborgarna tillhandahållits oövervakade eller att lufttömningen ska ha skett oövervakat med hjälp av en timer. Några ytterligare anmälningar avseende den påstådda incidenten har inte inkommit vilket kan tyckas anmärkningsvärt om förhållandena verkligen varit så som Konsumentverket hävdar. Även om vissa mindre säkerhetsbrister framkommit av besiktningsprotokollen anser förvaltningsrätten att de inte kan anses vara av så allvarlig karaktär att de inneburit mer än en låg risk för människors hälsa och säkerhet vid en rimligen förutsebar användning, även med beaktande av de risker som dessa medfört för barn. I vart fall anser förvaltningsrätten att Konsumentverket

inte har visat att nöjesparken på något sätt har agerat oaktsamt som kan vara i strid med 7 § PSL.

Sammantaget ska således ansökan om sanktionsavgift avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. För information om hur man överklagar, se bilaga (FR-03).

Leif Johansson

Rådman

I avgörandet har även nämndemännen Anders Hagström, Per Scheutz och Anneth Ståhl deltagit.

Målet har föredragits av förvaltningsrättsjuristen Anna Rhenman.

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättslämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten*.

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.